

Tavoiteohjelma 2017-2018

Yleistä

Tämän ohjelman tarkoitus on ilmaista Suomen Yhteiskunta-alan Ylioppilaat SYY ry:n näkemystä korkeakoulutuksen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin kehittämistarpeista yhteiskuntatieteellisen alan näkökulmasta. Tässä ohjelmassa yhteiskuntatieteellisellä tutkinnolla tarkoitetaan kaikkia hallinto-, valtio- ja yhteiskuntatieteellisiä tutkintoja.

Arvostettu yhteiskuntatieteellinen tutkinto

Yhteiskuntatieteellisen tutkinnon tarkoitus on kouluttaa laajoja kokonaisuuksia hallitsevia osaajia, joilla on vahvat tiedonhankintataidot sekä ymmärrys yhteiskunnan instituutioista. Yhteiskuntatieteellisen alan osaamisen tunnustamista työelämässä tulee korostaa ja kehittää. Koska yhteiskuntatieteellinen ala on luonteeltaan generalistinen, tulee yhteiskuntatieteilijöiden välisiä verkostoja ja yhteistä identiteettiä vahvistaa. Alan työntekijöiden ja opiskelijoiden tulee olla ylpeitä siitä, että he ovat yhteiskuntaosaajia sekä tunnistaa asiantuntijuutensa ja oman osaamisensa. Yhteiskunta tarvitsee osaajia, jotka ymmärtävät sen rakenteita, instituutioita ja prosesseja. Alan korkeatasoinen koulutus mahdollistaa yhteiskunnan kehittämisen tutkimustiedon ja vankan asiantuntemuksen pohjalta.

Yhteiskuntatieteellisen korkeakoulutuksen aloituspaikkamäärää tulee suhteuttaa vastaamaan paremmin tulevaisuuden työmarkkinoiden tarpeita. Resurssit tulee kohdentaa opetuksen laadun sekä opiskelija-opettajasuhteen parantamiseen. Mikäli yhteiskuntatieteellistä koulutusta tarjoavien yksiköiden määrää vähennetään, tulisi yhteiskuntatieteellinen koulutus keskittää siihen profiloituneisiin yliopistoihin. Yksiköissä tulee olla laaja tarjonta laadukasta yhteiskuntatieteellistä koulutusta ja tutkimusta. Yhteiskunta-alaa on markkinoitava. Suuri hakijamäärä takaa kovemman kilpailun paikoista ja alan arvostuksen nousun. Ammattiliittojen näkyvyyttä korkeakouluissa tulee lisätä yhteistyössä oppilaitosten kanssa.

Sujuva siirtyminen toiselta koulutusasteelta korkeakouluasteelle

Opinto-ohjauksen rooli nuoren hakeutuessa toisen asteen koulutuksesta korkeakouluasteelle on keskeinen. Opinto-ohjauksen resursseja tulee lisätä, jotta korkeasteen opintoihin hakeutuminen sujuisi mahdollisimman kitkattomasti. Kokeet on säilytettävä yhteiskuntatieteellisen korkeakoulutuksen opiskelijavalinnan pääasiallisena väylänä sekä koemateriaalin ajanmukaisuus ja vaihtuvuus on taattava. Pääsykokeiden pitää mitata soveltuvuutta alalle ja keskittyä suurten kokonaisuuksien hallintaan sekä analysointiin. Aiemmin suoritettu toisen asteen tutkinto on huomioitava opiskelijavalinnoissa pääsykokeen ohella. SYY ry suhtautuu kriittisesti korkeakouluhaun ensikertalaiskiintiöihin.

Laadukas koulutus ja joustavat opinnot

Opetuksen ja tutkintojen kehittämisessä pääpaino tulee olla opintojen mielekkyydellä, eikä ”putkitutkinnon” tule olla ensisijainen päämäärä. Opiskelijaa tulee tukea ja ohjata suorittamaan yksilöllinen ja omannäköisensä tutkinto sekä pohtimaan omia työelämävalmiuksiaan, mikä ei automaattisesti tarkoita pidempiä tutkintoaikoja. Yhteiskuntatieteellisen koulutuksen, sen laadun ja maksuttomuuden turvaaminen on tärkeää suomalaisissa yliopistoissa. SYY tukee maksutonta yliopistokoulutusta kaikille, myös EU ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville opiskelijoille.

Opiskeluajojen rajaamisen tarkoituksenmukaisuus täytyy kyseenalaistaa ja keskustella myös siitä, voiko rajauksien noudattaminen johtaa opiskelijan kannalta epätasa-arvoisiin käytänteisiin eri yliopistojen välillä. Aiemmin hankitun osaamisen tunnustamismenettelyitä tulee kehittää ja yhdenmukaistaa. Samoin mahdollisuuksia korvata tutkintoon kuuluvia opintosuorituksia opiskelijavaihdossa suoritetuilla opinnoilla tulee parantaa. Sivuaineiden valitsemisen tulee olla mahdollisimman vapaata, ja yhdenvertaiset mahdollisuudet suorittaa joustavan opinto-oikeuden opintoja tulee turvata kaikille yhteiskuntatieteellisen alan opiskelijoille opiskelupaikasta riippumatta.

Opinnoissa tulisi pystyä huomioimaan opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet ja tarjota joustavia vaihtoehtoja opintojen suorittamisessa. Täysipainoinen opiskelu ympäri vuoden, myös kesällä, on mahdollistettava. Sähköinen tenttiminen on oltava laajasti käytössä jokaisessa yliopistossa ja sen toteutumisessa on otettava huomioon esteettömyys ja muut erityiskohtelua vaativat asiat, aivan kuten normaalissakin tentissä. Lähiopetusta tulee

täydentää tarjoamalla mahdollisuus osallistua opetukseen interaktiivisesti etäyhteyden kautta.

Opintojen etenemisen rakenteelliset esteet tulisi pyrkiä poistamaan. Kurssien suoritusmuotojen on oltava monipuolisia ja suoritusmahdollisuuksia on oltava tarjolla tarpeeksi usein. Opetuksen laatuun tulee panostaa ja kontaktiopetuksen riittävä tarjonta tulee turvata. Ratkaisukeskeisten opiskelumetodien tulee olla osa opetusta. Kansainvälisyyden tulee olla kiinteä osa opintoja alusta lähtien. Opetuksen tulee olla kansainvälistä tasoa ja opetushenkilökunnan perillä alan kansainvälisistä trendeistä. Yhteiskunnallisen alan opinnäytetöiden arvioimisperusteiden tulee olla ajantasaiset ja kriteereiden läpinäkyvyyttä tulee lisätä.

Opiskelijan tukipalveluihin tulee kiinnittää huomiota ja niiden olemassaolosta tulee viestiä opiskelijoille nykyistä paremmin. Opinto-ohjauksen ja opintopsykologipalveluiden resurssien tulee olla riittävät kysyntään nähden. Yliopiston opetushenkilökunnan tarjoamaa henkilökohtaista opintojen ohjausta tulee kehittää ja ottaa käyttöön kaikissa oppiaineissa.

Opiskelijanäkökulman huomioiminen kaikissa tutkintoihin ja oppilaitoksiin liittyvissä muutoksissa on tärkeää. Opiskelijat ovat osa akateemista yhteisöä ja opiskelijoiden tulee olla edustettuna yliopiston valmistelemissa ja päättävissä elimissä. Muutosprosesseissa täytyy huolehtia riittävästä tiedotuksesta ja siitä, että opetus pysyy laadukkaana. Opiskelijoilla tulee olla myös mahdollisuus suorittaa jo aloitetut opintonsa mielekkäällä tavalla loppuun. SYY tarkkailee eri yliopistojen käytäntöjä ja tuottaa vertailevaa tutkimustietoa opiskelijoiden edunvalvonnan tueksi.

Toimeentulevat ja hyvinvoivat opiskelijat

Opintotuen kuuluu olla päätoimisen opiskelijan ensisijainen tulonlähde. Opintotuen täytyy taata perustarpeiden toteutuminen. Työnteon opiskelijan ohessa pitäisi olla omaehtoista eikä varallisuustilanteen pakottamaa. Parhaimmillaan työnteko opintojen ohessa on opiskelijan omaan alaan liittyvää, tukee opiskelua ja työelämään sijoittumista valmistumisen jälkeen. Opintotukijärjestelmän suurin ongelma on sen joustamattomuus ja yhteensopimattomuus muiden tukijärjestelmien ja erilaisten elämäntilanteiden kanssa. Järjestelmän kankeus hankaloittaa nimenomaan heikoimmassa asemassa, esimerkiksi sairaana tai muuten työkyvyttömänä, olevan asemaa.

Opiskelupaikan täytyy tarjota tarpeeksi joustavia opiskelumuotoja, jotta opiskelijan on mahdollista suorittaa tarpeeksi opintoja opintotuen saamiseksi. Osa-aikainen opiskelu on mahdollistettava heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden tukemiseksi. Lisäksi perheelliset opiskelijat on huomioitava nykyistä paremmin ja saatettava yhdenvertaiseen asemaan muiden opiskelijoiden kanssa.

Opintotuen takaisinmaksun korko tulee olla kohtuullinen, hallinnolliset kulut kattava. Opintoraha tulee sitoa kansaneläkeindeksiin, jotta se säilyy riittävänä tulonlähteenä myös tulevaisuudessa. Jotta kaikilla opiskelijoilla on mahdollisuus asua opiskelupaikkansa läheisyydessä, tulee opiskelija-asuntosäätiöiden tarjota riittävästi kohtuuhintaisia asuntoja.

Opiskelijoiden hyvinvointi ja jaksaminen ovat edellytys opintojen sujumiselle ja opiskelukyvyn säilyttämiselle. Näin ollen on varmistettava, että opiskelijoille suunnatut hyvinvointi-, liikunta- ja kulttuuripalvelut ovat laadukkaita, edullisia ja helposti saatavilla. Kaikessa opiskelijoihin liittyvässä päätöksenteossa on huomioitava, että esteettömyyteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvä oikeudenmukaisuus toteutuu.

Työharjoittelu - samat mahdollisuudet kaikille

Työharjoittelu on tärkeä väylä työelämään tutustumiseen ja oman alan työmarkkinoiden hahmottamiseen. Työharjoitteluun liittyvien käytänteiden yhdenmukaistaminen eri yliopistoissa on tärkeää yhteiskuntatieteiden opiskelijoiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi. Työharjoitteluun myönnettävien harjoittelutukien määrä ja myöntämisperusteet tulee yhdenmukaistaa. Työharjoittelutuen määrä tulee olla sama kaikissa yhteiskunnallisen alan korkeakouluyksiköissä. Palkattomia harjoitteluita ei tule ottaa vastaan, vaan työstä maksetun palkan tulee olla aina vähintään työssäoloehdon täyttävän vähimmäispalkan suuruinen.

Harjoittelun ajankohta tulee olla joustavasti opiskelijan itse päätettävissä. Harjoittelu olisi kuitenkin kannattavinta sijoittaa opintojen loppuvaiheeseen, jotta saavutetaan suurin hyöty työelämään siirtymisen kannalta. Harjoittelun suorittamiseen tulee olla myös joustavia vaihtoehtoja, esimerkiksi harjoittelun suorittaminen osa-aikaisena työskentelynä 3-4 kuukauden täysipäiväisen harjoittelujakson sijaan. Työharjoittelun suorittamiseen ulkomailla tulee olla yhdenvertaiset mahdollisuudet. Ulkomailla suoritetuista harjoitteluista tulee olla

saatavilla kattavasti tietoa. Harjoittelun liittäminen opinnäytetyöhön tulee olla mahdollista ja siihen tulee kannustaa.

Hyvät eväät työelämään

Työelämä tietojen ja -taitojen karttuminen jo opiskeluaikana työelämään orientoivilla opintojaksoilla, simulaatioilla, työharjoitteluilla, ekskursioilla, ratkaisukeskeisellä ja muulla käytännön läheisellä oppimisella on olennaista työelämään sijoittumisen kannalta. Harjoitteluun ja työelämään liittyvää tiedotusta sekä koulutusta yliopistoissa tulee kehittää ja lisätä. Yliopistojen tulee aktiivisesti huolehtia suhteistaan alan työnantajiin ja toimijoihin yliopistoyhteisön ulkopuolella hankkiakseen opiskelijoilleen monipuolista osaamista, kontakteja sekä harjoittelumahdollisuuksia. Yliopistojen omat alumniverkostot voivat omalta osaltaan tarjota opiskelijoille kontakteja ja tietoa työelämästä. Yliopistojen ura- ja rekrytointipalveluiden resurssien tulee olla riittäviä kysyntään nähden.

Liiton ja yliopistojen mentorointijärjestelmiä tulee tehdä tunnetuksi loppuvaiheen opiskelijoille. Pro gradu -työn merkitystä linkkinä opintojen ja työelämän välillä korostetaan kannustamalla kaikkien sektoreiden työnantajia teettämään tilausgraduja yhteiskunnallisen alan opiskelijoilla. Myös Yhteiskunta-alan korkeakoulutettuja kannustetaan korvaamaan nykyinen stipendijärjestelmä yhteiskunta-alalle relevanteilla gradutilauksilla. Mahdollisuuksia suorittaa monimuotoisia opinnäytetöitä tulee kehittää yhteistyössä korkeakoulujen kanssa.

Tämän hetken työelämä vaatii jatkuvaa itsensä kehittämistä, ja erityisesti työurien pidentyessä elinikäinen oppiminen auttaa pitämään työnteon mielekkäänä. Yliopistojen tulisivat kannustaa työnantajia tarjoamaan täydennyskoulutusta valmistuneille.

Tehokasta työelämäedunvalvontaa

SYYn liittohallitus harjoittaa vuorovaikutteista työelämäedunvalvontaa ja toimii aktiivisesti yhteistyössä muiden akavalaisten ammatillisesti läheisten opiskelijajärjestöjen sekä muiden relevanttien yhteistyötahojen kanssa. SYY toimii opiskelijoiden äänenkannattajana Yhteiskunta-alan korkeakoulutettujen suuntaan ja toisaalta välittää liitolta opiskelijoille tietoa ajankohtaisista valtakunnallisista edunvalvonta-asioista.